

Granskning av bokslut och årsredovisning 2019

Revisionsrapport

Uppsala kommun

KPMG AB

2020-04-17

Antal sidor 45

Uppsala kommun granskn rapp årsredovisning 2019.docx

Uppsala kommun
2019
KPMG AB
2020-04-17

Innehållsförteckning

1	Inledning och sammanfattning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Pandemin	1
1.3	God ekonomisk hushållning	2
1.3.1	Finansiella mål	2
1.3.2	Mål för verksamheten	2
1.3.3	Vår sammantagna bedömning	3
1.4	Lag och god redovisningssed	3
1.5	Övriga iakttagelser	3
1.6	Rekommendationer	4
2	Uppdraget	5
2.1	Bakgrund	5
2.2	Syfte och revisionsfrågor	5
2.3	Avgränsning	5
2.4	Revisionskriterier	6
2.5	Ansvarig nämnd	6
2.6	Projektorganisation	6
2.7	Metod	7
3	Måluppföljning	7
3.1	Lagregler	7
3.2	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	8
3.2.1	Finansiella mål	8
3.2.2	Verksamhetsmål	8
4	Balanskravet	13
5	Efterlevnad av lag och god redovisningssed	13
5.1	Ny lag om kommunal bokföring och redovisning	13
5.2	Exploateringsredovisning	13
5.2.1	Styrning, uppföljning och redovisning	13
5.2.2	Redovisning av exploateringsinkomster	14
5.3	Komponentavskrivning i koncernredovisningen	15
6	Årsredovisningen	16
7	Resultaträkning	17
7.1	Utfall 2015-2019	17
7.2	Jämförelse med budget och prognos för 2019	19

Uppsala kommun granskn rapp årsredovisning 2019 200417.docx i

Uppsala kommun
2019
KPMG AB
2020-04-17

7.3	Sammanställd resultaträkning	20
8	Balansräkning	21
8.1	Kommunens balansräkning	21
8.2	Sammanställd balansräkning	22
9	Investeringar	22
10	Kassaflödesanalys	23
11	Pensionsåtaganden som ansvarsförbindelser	23
12	Driftsredovisning	24
12.1	Utfall på nämndnivå med prognosjämförelse	24
12.2	Nämndvis uppföljning av ekonomi och uppdrag	25
12.2.1	Kommunstyrelsen	26
12.2.2	Gatu- och samhällsmiljönämnden	27
12.2.3	Valnämnden	29
12.2.4	Plan- och byggnadsnämnden	30
12.2.5	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	31
12.2.6	Räddningsnämnden	32
12.2.7	Namngivningsnämnden	33
12.2.8	Utbildningsnämnden	34
12.2.9	Arbetsmarknadsnämnden	36
12.2.10	Kulturnämnden	38
12.2.11	Idrotts- och fritidsnämnden	39
12.2.12	Äldrenämnden	40
12.2.13	Omsorgsnämnden	41
12.2.14	Socialnämnden	43
12.2.15	Överförmyndarnämnden	44

1 Inledning och sammanfattning

1.1 Bakgrund

De förtroendevalda revisorerna prövar om verksamheten sköts ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag har varit att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna underlag för revisionsberättelsen.

1.2 Pandemin

Vid tidpunkten för denna rapport avlämnande härjar en Corona-pandemi, vilket föranleder några kommentarer:

- Fokus ligger nu på att hantera akuta frågor. Så småningom behöver en analys göras av framtida förutsättningar för hantering av pandemier och andra potentiella hot. En sådan analys kommer sannolikt att visa behov av förstärkningar av beredskap, skydd och kontroller. Våra uttalanden i denna rapport måste läsas med denna reservation.
- Ekonomin i den framtida verksamheten kommer att påverkas både av minskade skatteintäkter och ökade kostnader. Förutsättningarna idag är helt annorlunda än under 2019, både för verksamheter och ekonomi. Kommunens årsredovisning och våra bedömningar utgår ifrån de förhållanden som gällde 2019-12-31.
- God ekonomisk hushållning och en stabil ekonomi är en förutsättning för att en kommun ska kunna hantera inte bara löpande drift och utveckling utan även större kriser.
- Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning ska upplysning lämnas i årsredovisningen om händelser efter räkenskapsårets utgång. Kommunen har valt att lämna kommentarerna om pandemin i ärendeskrivelsen till kommunstyrelsens beslut om årsredovisningen. Med hänsyn till att pandemin är allmänt känd riktar vi ingen kritik rörande det.

1.3 God ekonomisk hushållning

1.3.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fastställt tre övergripande finansiella mål;

- Resultatet ska vara 2 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämnings. Utfallet blev 2,6 procent. Målet nås.
- Soliditeten inklusive pensionsåtaganden i kommunkoncernen ska ligga på 15-17 procent. Utfallet i bokslutet för 2019 är 19 procent. Målet nås.
- Skuldutvecklingen ska begränsas till 5 procent årligen. Utfallet 2019 blev 5,8 procent. Målet nås inte.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet för de finansiella målen 2019 är förenligt med fullmäktiges mål.

Se avsnitt 3.2.1.

1.3.2 Mål för verksamheten

Fullmäktige har fastställt nio inriktningsmål och 115 uppdrag som syftar till att bidra till att nå målen. Uppfyllelsen av målen mäts med totalt 71 indikatorer. Av dessa är 38 inte uppmätta under 2019. För de som har ett aktuellt värde har 8 en positiv trend och 3 en negativ trend medan 22 är trendmässigt oförändrade.

Om analysen inkluderar trender för indikatorer som inte mätts under 2019 kommer vi fram till att 23 har positiv trend, 6 negativ och 42 är trendmässigt oförändrade.

I årsredovisningens bilaga med detaljerad redovisning av uppdrag och indikatorer framhålls att indikatorerna ska ses som ett *komplement* till nämnders och bolagsstyrelsers rapportering inom sina ansvarsområden och att utvärderingen ska ske genom en samlad bedömning av arbete med uppdrag och resultat enligt indikatorer.

En sådan modell innebär enligt vår uppfattning revisorernas uppgift att uttala sig om måluppfyllelsen blir mycket svår. Det finns ingen objektiv mätmetod som kan användas för utvärderingen. Det saknas definition över hur många indikatorer som ska ha ett visst utfall för att ett visst mål ska anses uppnått eller inte uppnått.

Vår bedömning är att resultatet för verksamhetsmålen sammantaget är förenligt med av fullmäktige fastställda mål, baserat på de indikatorer som används för mätning. Bedömningen bygger på en sammanvägning av de redovisade utfallen för indikatorer, redovisning av utförda och pågående uppdrag och övrig granskning av verksamheten som utförts av revisionen under året.

För utförlig analys se avsnitt 3.2.2 samt avsnitt 12.

1.3.3 Vår sammantagna bedömning

I förvaltningsberättelsen gör kommunstyrelsen bedömningen att kommunkoncernen har en god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål.

Sammantaget bedömer även vi att kommunkoncernen har haft en god ekonomisk hushållning under 2019, utifrån de mål och indikatorer som fastställts av fullmäktige.

1.4 Lag och god redovisningssed

Lagen om kommunal bokföring och redovisning tillämpas för första gången i denna årsredovisning. Vår sammanfattande bedömning är att årsredovisningen i stort är upprättad i enlighet med lagen och god redovisningssed.

Årsredovisningen har ett innehåll som följer lagen, en struktur som ger överskådlighet och innehållet ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens ekonomiska ställning. Utrymme för förbättringar finns dock (avsnitt 5 och 6).

I slutet av 2019 fastställde Rådet för kommunal redovisning, RKR, rekommendation RKR R2 Intäkter. Enligt denna rekommendation ska exploateringsinkomster som erhålls via avtal med extern part eller genom uttag av gatukostnadsersättning intäktsföras i sin helhet när infrastrukturen färdigställts. Principändringen skulle få beloppsmässigt mycket stora konsekvenser för kommunens resultat- och balansräkningar. Kommunen har valt att i bokslutet för 2019 behålla tidigare tillämpad princip, en princip som även RKR tidigare ansåg korrekt. RKR R2 är bindande från och med räkenskapsåret 2020 vilket innebär att Uppsala kommun för 2019 inte avviker från lag eller god sed (5.2).

1.5 Övriga iakttagelser

Våra övriga viktigaste iakttagelser och synpunkter:

- Kommunens resultatet för 2019 är ett överskott på 475 mnkr, att jämföra med +429 mnkr 2018. Både 2019 och 2018 har påverkats av stora jämförelsestörande poster (avsnitt 7.1).
- Jämförelsestörande poster 2019 är bland annat nedskrivning av markvärde i området Ulleråker -191 mnkr och vinst vid försäljning av andelar i Brf Leopold 134 mnkr. Exploateringsverksamheten gav överskott från markförsäljningar. Exklusive denna typ av poster uppgick resultatet till +323 mnkr, att jämföra med +271 mnkr 2018 (7.1).
- Resultatet för kommunkoncernen uppgår till +635 mnkr, ungefär samma nivå som 2018 då resultatet blev +629 mnkr. Bolagskoncernen Uppsala Stadshus AB

med dotterbolag har ett resultat på +167 mnkr, varav Uppsalahem +169 mnkr (7.3).

- Soliditeten inklusive pensionsåtaganden är oförändrad i kommunen. I kommun-koncernen har soliditeten inklusive pensionsåtaganden ökat något och ligger nu höge än det finansiella målet. Nytt måltal bör fastställas för detta mått (8.1, 8.2).
- Större resultatavvikelse mot budget redovisas av kommunstyrelsen +142 mnkr, utbildningsnämnden +65 mnkr, gatu- och samhällsmiljönämnden -47 mnkr, omsorgsnämnden -60 mnkr, äldreomsorgen -8 mnkr och socialnämnden -25 mnkr (avsnitt 12).

1.6 Rekommendationer

Vi lämnar följande rekommendationer:

- Modellen för utvärdering av måluppfyllelse bygger på en sammanvägd bedömning av uppdrags genomförande och indikatorers utveckling över tid. Årsredovisningen innehåller en redogörelse för status i beslutade uppdrag men det görs ingen direkt koppling till effekter, dvs mål. Hälften av indikatorerna är inte uppmätta under 2019. Konsekvensen av att en tydlig utvärdering inte görs av effekterna blir bland annat svårigheter för den politiska majoriteten att redovisa resultatet av sin styrning och för minoritet och allmänhet att pröva resultatet. Även revisorerna får en mycket svår uppgift i sin utvärdering av måluppfyllelsen, ännu mer så när hälften av indikatorerna, som skulle kunna visa objektiva utfall, inte har mätts under året.
- Årsredovisningen för 2019 håller en hög kvalitet. Utrymme för ytterligare förbättringar finns dock, bland annat
 - Redovisningen av vilka bolag som ingår i koncernredovisningen kan göras tydligare
 - Investeringsredovisningen ska enligt LKBR vara ett eget avsnitt, inte ingå i förvaltningsberättelsen. Även innehållet i investeringsredovisningen bör utvecklas, bland annat med efterkalkyler över större investeringsprojekt, inkluderande jämförelse med ursprunglig investeringsbudget.
 - Uppställningen av avstämningen mot balanskravet bör följa den tabell som rekommenderas av RKR
 - Redovisningen av privata utförare kan utvecklas ytterligare.
- Vår bedömning är att redovisningen av markexploateringen i allt väsentligt är korrekt i årsredovisningen. I början av 2020 har system upphandlats som stöd för

styrning, uppföljning och redovisning av projekt. Vi rekommenderar att kommunen fortsatt upprätthåller den kvalitet som nu nåtts, bland annat med månatliga avstämningar av projektredovisningen.

2 Uppdraget

2.1 Bakgrund

Vi har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2019. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

De förtroendevalda revisorerna prövar enligt 12 kap KL¹ om verksamheten sköts ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag har varit att granska årsredovisningen för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

Syftet har även varit att bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.3 Avgränsning

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God redovisningssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR² och Skyrev³.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen.

Granskningen har inte haft som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskring.

¹ Kommunallag (2017:725)

² Sveriges Kommuner och Regioner

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Granskningen av uppdrag och mål har utgått ifrån att faktaredovisningen i årsredovisningen är korrekt.

2.4 Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer:

- Kommunallag och Lag om Kommunal Bokföring och Redovisning, LKBR
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har även bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat för verksamhet och ekonomi.

2.5 Ansvarig nämnd

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för upprättandet av årsredovisningen. I Kommunstyrelsens ansvar ingår även att säkerställa att organisation, system, rutiner och administrativa processer är ändamålsenligt utformade. Kommunstyrelsen har även ett uppsiktsansvar över övriga nämnders interna kontroll.

Kommunstyrelsen ansvarar även för sin del av årsredovisningen, dvs de siffror, texter och annan information som avser Kommunstyrelsens verksamheter och ansvar samt för den egna interna kontrollen. Övriga nämnder har ett ansvar för att de siffror, texter och annan information som avser respektive är korrekta samt den interna kontrollen i sin nämnd.

2.6 Projektorganisation

Granskningen har genomförts under ledning av Bo Ädel, auktoriserad revisor och certifierad kommunal revisor.

Rapporten är faktakontrollerad av ansvariga ekonomer vid den centrala ekonomienheten på kommunledningskontoret.

2.7 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän, framför allt ekonomer
- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive
 - Kommunens årsredovisning
 - Kommunstyrelsens och de 14 övriga nämndernas resultat-, verksamhets- och måluppföljningar
 - Resultatrapporter totalt och för varje nämnd
 - Balansräkning med bilagor och underbilagor
- Analyser av utfall och prognosavvikelser mot budget totalt och för varje nämnd
- Analyser av nyckeltal för verksamhet och ekonomi totalt och för varje nämnd för att bedöma om resultatet är förenligt med av fullmäktige beslutade
 - Finansiella mål
 - Verksamhetsmål
 - Uppdrag
- Analys av rimlighet i upprättade finansiella prognoser totalt och för varje nämnd
- Stickprovsvis verifiering av väsentliga resultat- och balansposter mot specifikationer och verifikationer

3 Måluppföljning

3.1 Lagregler

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.2 Bedömning utifrån fullmäktiges mål

3.2.1 Finansiella mål

Kommunens finansiella mål 2019 fastställdes i dokumentet Mål och budget 2019-2021. Utfallet:

- Resultatet ska vara 2 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämnings. Utfallet exklusive jämförelsestörande poster är 2,6 procent och målet uppnåddes.
- Soliditeten inklusive pensionsåtaganden i kommunkoncernen ska under perioden 2019-2021 ligga i intervallet 15 till 17 procent. Utfallet i bokslutet är 19 procent. Målet nåddes men soliditeten har påverkats en hel del av rättningar i exploateringsredovisningen och komponentavskrivning i koncernredovisningen. En ny målnivå bör fastställas.
- Skuldutvecklingen ska begränsas till fem procent årligen. Utfallet blev 5,8 procent och målet nåddes inte.

Vår sammantagna bedömning är att resultatet för de finansiella målen 2019 är förenligt med fullmäktiges mål.

3.2.2 Verksamhetsmål

3.2.2.1 Inriktningsmål och uppdrag

Mål och budget 2019-2021 har nio inriktningsmål och 115 uppdrag som syftar till att bidra till att nå målen. Måluppfyllelsen mäts med totalt 71 indikatorer. Statusen för varje mål bedöms utifrån dels vilka åtgärder och utvecklingsinsatser samt resultat nämnderna rapporterar, dels utifrån hur kommunfullmäktiges indikatorer har utvecklats över tid.

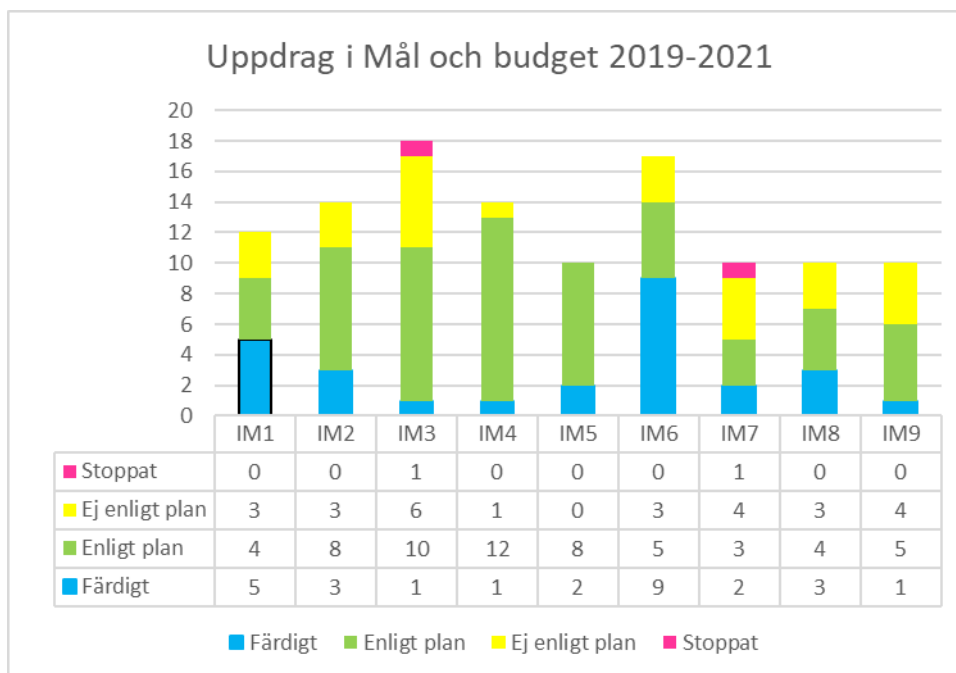
Översikt över mål och antal uppdrag för varje mål:

Inriktningsmål	Antal uppdrag
1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	12
2. Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i	14
3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	18
4. Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna	14
5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	10
6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande	17
7. I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	10

8. Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	10
9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	10
<i>Totalt</i>	<i>115</i>

3.2.2.2 Status för uppdrag

Översikt över kommunstyrelsens bedömning av hur uppdragen utförs i enlighet med plan:

Enligt årsredovisningen är 27 uppdrag genomförda och 59 uppger följa plan medan 27 inte följer plan. Uppdragen som inte följer plan uppger framför allt vara försenade i en mindre utsträckning.

Två av uppdragen har inte kunnat genomföras, på grund av gällande lagstiftning.

Baserat på kommunstyrelsens bedömning anser vi att genomförandet av uppdrag i stort följer fullmäktiges beslut.

3.2.2.3 Måluppfyllelse

I förvaltningsberättelsen ges under rubriken *Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten* en övergripande beskrivning av hur kommunen styrs. Avsnittet avslutas med:

Det finns ingen fördjupad bild av hur det samlade genomslaget av program, handlingsplaner och annan styrning ser ut. Därför kommer kommunen att göra en analys av styrdokument i syfte att förenkla och förtydliga den politiska styrningen. Tanken är att det ska leda till förslag till en framtida styrning som gör det enklare att hantera tvärgående frågor i den ordinarie verksamheten och därmed öka genomslaget för den politiska styrningen.

Under rubriken *God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning* i förvaltningsberättelsen skrivs:

Uppsala kommunkoncern bidrar sammantaget positivt till att förverkliga kommunfullmäktiges vilja inom ramen för de resurser som finns till hands. Koncernen bedöms därför ha en god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål. Samtidigt strävar koncernen självklart efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att långsiktigt ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Vidare:

Den samlade bedömningen av nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete är att de kommer att uppnå övervägande delar av det som de planerat för en önskvärd utveckling inom inriktningsmålen. En klar majoritet av fullmäktiges uppdrag löper på enligt plan eller är färdiga.

För bedömning av om målen nås har fastställts totalt 71 indikatorer, med olika indikatorer för olika mål. En redovisning av statusen för dessa indikatorer ges i årsredovisningens *Bilaga 1 Uppföljning av mål och uppdrag*, tillsammans med en redovisning av status för uppdrag och även sammanvägda bedömningar av utfall för de nio inriktningsmålen.

I bilagan betonas att det är få indikatorer som är utformade på ett sätt som gör att de går att koppla samman med kommunens åtgärder under samma år. Det beror både på att indikatorerna i många fall har en eftersläpning eftersom de baseras på officiell statistik, och på att det ofta finns en fördröjning innan kommunens insatser får ett mätbart genomslag. Indikatorerna ska enligt den inledande texten i bilagan ses som ett viktigt *komplement* (vår kursivering) till nämnders och bolagsstyrelsernas rapportering av resultat och åtgärder inom sina respektive ansvarsområden. Indikatorerna ger en bild av hur utvecklingen ser ut över tid och jämfört med andra, liknande kommuner.

Vår kommentar: Modellen för uppföljning innebär för den som berörs av kommunens verksamheter (medborgare, brukare, anhängiga, väljare, skattebetalare m fl) och vill

utvärdera resultatet att en egen bedömning måste göras av inriktningsmålen innehåll, uppdragens innehåll och genomförande, indikatorernas relevans och lämplighet samt utfall för dessa indikatorer. Det finns ingen användbar objektiv mätmetod, ingen definition av hur många indikatorer som ska falla ut på visst sätt för att ett visst mål ska anses uppnått eller inte uppnått.

För de förtroendevalda revisorerna i kommunen är uppdraget enligt KL 12 kap 2§ specifikt att bedöma om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorerna ska även enligt KL 12 kap 1§ pröva om verksamheten sköts ändamålsenligt. Vad gäller av fullmäktige fastställda uppdrag faller prövningen av dessa in under ändamålsenligheten. För frågan om resultatet för målen är förenligt med fullmäktiges kan vi inte se att någon annan prövning kan göras än vad som framgår av indikatorerna.

Vi har gjort en bedömning av den redovisning av utfall för olika indikatorer som ges i bilagan till årsredovisningen. Vår utvärdering baserar sig på utfallet för mätbara mål där aktuella utfall redovisas. För de flesta mål anges i årsredovisningen som mål för året att indikatorn ska öka eller minska. Ett sätt att mäta uppfyllelsen kan då vara att titta på hur många indikatorer som har bättre utfall, sämre eller oförändrat.

I en sådan genomgång kommer vi fram till följande:

Mål	↗	→	↘	Saknas	Totalt
1	2	0	1	2	5
2	0	3	1	1	5
3	2	5	0	5	12
4	0	1	0	6	7
5	1	0	0	6	7
6	2	4	0	5	11
7	0	3	1	4	8
8	0	2	0	4	6
9	1	4	0	5	10
Summa	8	22	3	38	71

För de indikatorer som mätts under 2019 är trenden positiv mot respektive mål, för 22 indikatorer oförändrad och för tre indikatorer är trenden negativ i förhållande till målet. Av de totalt 71 indikatorerna saknas för 38 av dem, 54 procent, uppmätta tal under 2019.

Samtliga uppmätta indikatorer har ett blandat utfall. Positivt är att få indikatorer pekar i fel riktning. Om vi tillåter oss anse att åtminstone två fler indikatorer bör peka åt rätt håll jämfört med de som pekar fel för att ett mål ska ses som uppnått för året landar vi i att mål 3 och mål 6 haft en sådan utveckling under 2019.

Om summeringen görs inklusive de indikatorer där utfall för 2019 inte uppmätts men där ändå trendmässiga redovisningar görs i bilagan blir utfallet:

Mål	↗	→	↘	Totalt
1	3	1	1	5
2	0	4	1	5
3	6	6	0	12
4	1	5	1	7
5	5	2	0	7
6	2	8	1	11
7	1	6	1	8
8	2	4	0	6
9	3	6	1	10
Summa	23	42	6	71

Mål med minst två fler positiva trender än negativa blir då 1, 3, 5, 8 och 9.

Problemet i sammanhanget är att fullmäktige inte definierat hur indikatorernas utfall ska läggas samman för att ge ett sammantaget utfall. Obesvarade frågor är då:

- Väger varje enskild indikator lika mycket som var och en av alla övriga indikatorer?
- Hur stor andel av indikatorerna ska ha nått sitt mål för att ett mål ska anses ha nåtts?
- Hur stor andel av målen ska ha nåtts för att helheten av de nio målen ska ansetts ha nåtts?
- Har det någon betydelse för en indikator om utfallet är långt från eller nära ett mål?
- Etc.

Revisorernas uppgift att bedöma och uttala sig om måluppfyllelse blir därmed svår. KPMGs bedömning blir att resultatet sammantaget är förenligt med av fullmäktige fastställda mål. Bedömningen bygger på en sammanvägning av redovisade mätbara utfall för indikatorer, redovisning av utförda och pågående uppdrag och övrig granskning av verksamheten som utförts av revisionen under året.

Viktigt att notera i läsningen av Bilaga 1:

- Trendpilarna kan tolkas fel. I bilagan redovisas ett mål att någon indikator ska minska i sitt värde som en pil nedåt om målet nås.
- Läsaren kan inte på egen hand bedöma om trendpilarna är korrekta då tidigare års utfall inte redovisas i bilagan.

- För några indikatorer där vi i tabellerna ovan redovisat → saknas jämförvärde med tidigare år inte bara i bilagan utan även av det skälet att indikatorn inte mätts tidigare.
- I några fall har en och samma indikator flera olika kategorier, t ex kvinnor/män, och indikatorns värde blir då en sammanvägning.

4 Balanskravet

Årets resultat uppgår till 475 mnkr. Efter justering för nettoresultat vid avyttring av anläggningstillgångar med 143 mnkr, framför allt BRf Leopold, blev balanskravsresultatet 332 mnkr.

Balanskravet är därmed med god marginal uppfyllt för 2019.

5 Efterlevnad av lag och god redovisningssed

5.1 Ny lag om kommunal bokföring och redovisning

I avsnitt 6 gör vi en genomgång av årsredovisningens innehåll. Vår slutsats är att årsredovisningen följer de krav som ställs i den nya redovisningslagen. Vi bedömer även i övrigt att lag och god sed följs men lämnar nedan kommentarer till områdena exploateringsredovisning respektive komponentavskrivning i koncernredovisningen.

5.2 Exploateringsredovisning

5.2.1 Styrning, uppföljning och redovisning

Uppsala kommun har under 2019 avslutat den genomlysning av exploateringsredovisningen som pågått i några år. De sista rättelserna i redovisningen skedde under årets första kvartal. Det är vår bedömning att exploateringsredovisningen per 2019-12-31 i allt väsentligt följer lag och god redovisningssed.

Efter detta omfattande arbete är det mycket viktigt att kvaliteten på styrning, uppföljning och redovisning upprätthålls även framöver. Under 2019 och 2020 har bland annat följande genomförts:

- Utbildning för projektledare i bl a styrning, uppföljning och redovisning av projekt
- Upphandling av systemstöd för styrning, uppföljning och redovisning av projekt och portföljstyrning

Systemstödet avses att implementeras under 2020 med migrering av samtliga projekt från ekonomisystemet Agresso till det nya systemet.

I ett senare skede avser kommunen att upphandla och implementera ett kalkylverktyg.

5.2.2 Redovisning av exploateringsinkomster

5.2.2.1 Markförsäljningar

Som del av kommunens exploateringsverksamhet sker markförsäljningar, till byggföretag och till privatpersoner m fl. Dessa försäljningar ska enligt god redovisningssed redovisas som intäkt när tillträde sker. Kommunen följer god redovisningssed. Omfattningen varierar mycket från år till år. Under 2020 redovisade kommunen vinster från markförsäljningar på drygt 200 mnkr.

5.2.2.2 Andra exploateringsinkomster

Som del av exploateringsverksamheten har kommunen rätt att av fastighetsägare ta ut en gatukostnadsersättning, motsvarande självkostnaden för uppförandet av en ny gata eller väg. Kommunen träffar även avtal med byggbolag som innebär att kommunen erhåller en ersättning för den infrastruktur som uppförs i ett exploateringsområde.

I slutet av 2019 fastställde Rådet för kommunal redovisning, RKR, rekommendationen R2 Intäkter. Enligt denna rekommendation ska exploateringsinkomster som erhålls via avtal med extern part eller genom uttag av gatukostnadsersättning intäktsföras när infrastrukturen färdigställts. RKR har tidigare haft uppfattningen att inkomsten ska periodiseras och intäktsföras i takt med avskrivningarna på infrastrukturen, dvs gator, vägar, cykelbanor etc. RKR:s förändrade ställningstagande har mött stort motstånd från tillväxtkommuner med stor exploateringsverksamhet. RKR R2 är bindande från och med räkenskapsåret 2020 vilket innebär att Uppsala kommun för 2019 inte avviker från lag eller god sed.

Räkneexempel: Ny gata byggs i ett exploateringsområde, utgift 10 mnkr. Gatan finansieras till fullo med gatukostnadsersättning från de berörda fastighetsägarna. RKR anser då att kommunen ska redovisa som intäkt 10 mnkr år noll, det år gatan färdigställs. Åren därefter ska kommunen skriva av gatan med nyttjande av komponentmetoden. Kommunen får då en årlig kostnad för avskrivning från och med år 1 som inte matchas mot gatukostnadsersättningen som redan är intäktsförd år noll.

Uppsala kommun har under 2019 haft denna typ av exploateringsinkomster med ca 150 mnkr under 2019. Om RKR R2 tillämpats hade dessa inkomster höjt resultatet för 2019 med 150 mnkr och i stället sänkt kommande års resultat tills de aktuella investeringarna är färdigavskrivna.

Kommunen har i sin balansräkning totalt ca 900 mnkr som skuld avseende tidigare års periodiserade exploateringsinkomster. Om RKR R2 tillämpas från och med 2020 ska detta belopp föras om mot eget kapital. En effekt blir att kommunens framtida resultat

kommer att sänkas med dessa 900 mnkr, fördelat över investeringarnas livslängd. En bedömning skulle kunna vara en negativ resultatpåverkan med 20-40 mnkr per år i 20-40 år. Samtidigt kommer framtida resultat de kommande åren då nya exploateringsinkomster ska intäktsföras tidigare enligt ovan.

Kommunen lämnar följande upplysning i årsredovisningen, under avsnittet om redovisningsprinciper:

Uppsala kommun periodiserar exploateringsinkomster som via avtal med extern part knutits till uppförandet av kommunal infrastruktur och redovisar denna som en skuld. Skulden löses upp och intäktsförs mot avskrivningen. RKR 2 är inte bindande före räkenskapsåret 2020.

5.3 Komponentavskrivning i koncernredovisningen

Vi har i tidigare granskningsrapporter konstaterat att de kommunägda bolagen tillämpar komponentmetoden för avskrivning på fastigheter medan kommunkoncernen inte gör det på samma fastigheter. Under 2019 har en analys genomförts och beslut tagits att tillämpa samma principer för avskrivning i kommunkoncernen som i de enskilda bolagen. Vi har i särskild granskning följt denna fråga och i rapport daterad 21 februari gjort bedömningen att kommunens bedömningar och slutsatser är rimliga.

I granskningen av koncernredovisningen har vi kontrollerat att de korrigeringar som gjorts av avskrivningar och tidigare års eget kapital är korrekt genomförda i resultat- och balansräkningar för 2018. Justeringarna har inneburit att det egna kapitalet ökat med 402 mnkr per 2018-12-31 varav 66 mnkr förbättrat resultatet för 2018. Även resultatet för 2019 är ca 66 mnkr bättre än om tidigare tillämpade principer använts.

Vår slutsats är därmed att komponentmetoden för avskrivningar hanterats korrekt i koncernredovisningen för 2019.

6 Årsredovisningen

Vi har granskat att innehållet på övergripande nivå i årsredovisningen motsvarar de regler om innehåll som finns i den nya lag om kommunal bokföring och redovisning:

Innehållskrav enligt LKBR	Årsredovisning 2019	Kommentar
Resultaträkning	Ja	
- Jämförelsetal f å	Ja	
- Omräkning f å om ny princip	Ja	
Balansräkning	Ja	
- Jämförelsetal f å	Ja	
- Omräkning f å om ny princip	Ja	
Kassaflödesanalys	Ja	
Noter, information om	Ja	
- Principer	Ja	
- Särredovisningar	Ja	1
- Nyttjandeperiod materiella genomsnittlig	Ja	
- Räkenskapsrevision kostnad	Ja	
- Koncernföretag	Ja	2
Driftredovisning	Ja	
- Budgetjämförelse	Ja	
Investeringsredovisning	Ja, som del av förvaltningsberättelsen	3
Förvaltningsberättelse	Ja	
- Utveckling av verksamheten	Ja	
- Viktiga förhållanden resultat och ekonomisk ställning	Ja	
- Händelser av väsentlig betydelse (under eller efter verksamhetsåret)	Ja	
- Förväntad utveckling	Ja	
- Väsentliga personalförhållanden	Ja	
<i>Inklusive sjukfrånvaro</i>	Ja	
- Andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning	Ja	
- God ekonomisk hushållning	Ja	
<i>Inklusive utvärdering av mål och riktlinjer</i>	Ja	
- Ekonomisk ställning	Ja	
- Balanskravsutredning	Ja	4
- Den kommunala koncernen	Ja	
- Privata utförare	Ja	5

- 1) Särredovisningar: Kommunen har inga väsentliga särredovisningar.
- 2) Koncernföretag: Av not 9 framgår ägda bolag men det bör tydliggöras att det är dessa bolag som ingår i koncernredovisningen.
- 3) Investeringsredovisning: Detta avsnitt ska enligt LKBR vara ett eget avsnitt, inte ingå i förvaltningsberättelsen. Kommunen uppger att avsnittet är under utveckling för att kunna harmoniseras med RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning som ska tillämpas från och med årsredovisningen för 2020.
- 4) Balanskravsutredningen: Lagen gör en uttömmande uppräkningslista av vilka typer av poster som ska läggas till eller dras ifrån i avstämningen mot balanskravet. RKR rekommenderar i sin rekommendation R15 Förvaltningsberättelse att en fullständig tabell redovisas. Kommunen har i årsredovisningen en förkortad tabell som endast innehåller justeringsraden för realisationsvinster. Rekommendationen R15 är bindande från och med 2020.
- 5) Privata utförare: Även detta avsnitt är under utveckling. Årsredovisningen innehåller information om att privata utförare finns och även omfattning, totalt. Kommunen har bedömt att upplysning om beloppsmässiga inköp per privat utförare saknar betydelse utifrån det väsentlighetsperspektiv som hänvisas till i LKBR.

Sammantaget bedömer vi att årsredovisningen har ett innehåll som följer LKBR. Årsredovisningen har även en struktur som ger överskådlighet och innehållet ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens ekonomiska ställning.

Årsredovisningen bör dock utvecklas vad gäller punkt 2-5 ovan och även rörande redovisningen av måluppfyllelse som vi kommenterar under avsnitt 3.

7 Resultaträkning

7.1 Utfall 2015-2019

Nedan redovisas en ekonomisk jämförelse för 2019 i jämförelse med fyra tidigare år:

Belopp i miljoner kronor	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens nettokostnader	-12 108	-11 346	-10 642	-10 278	-9 855
<i>Förändring i procent</i>	6,7	6,6	3,5	4,3	
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	12 381	11 704	11 181	10 580	9 747
<i>Förändring i procent</i>	5,8	4,7	5,7	8,5	
Finansnetto	202	69	43	79	165
Resultat	475	429	581	381	57
Resultat i procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	3,8	3,7	5,2	3,6	0,6

Befolkningsökningen uppgick 2019 till ca 5.600 personer motsvarande ca 2,5 procent, 2018 ca 2,4 procent och 2017 ca 2,5 procent.

Det redovisade resultatet för 2019 uppgår till +475 mnkr, att jämföra med +429 mnkr 2018. I analysen av det ekonomiska utfallet är det viktigt att skilja på det resultat som uppstår genom löpande drift och dess finansiering via avgifter, skatter och statsbidrag respektive det resultat som uppkommer genom poster av enstaka eller engångskaraktär.

I det redovisade resultatet 2019 ingår följande jämförelsestörande poster, i jämförelse med 2018:

<i>Jämförelsestörande poster</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Försäljning andelar BRF Leopold	+134	
Nedskrivning mark Ulleråker	-191	
Pensionskostnader, systembyte KPA ca	+60	
Realisationsresultat och markförsäljningar m m	+149	
<i>Summa jämförelsestörande poster</i>	<i>+152</i>	<i>+158</i>
<i>Resultat exklusive jämf störande</i>	<i>323</i>	<i>271</i>
<i>Resultat i procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning</i>	<i>2,6</i>	<i>2,3</i>

I det redovisade resultatet 2018 ingick som större jämförelsestörande poster vinster vid försäljning av exploateringsmark, erhållen byggbonus från Boverket och kostnader hänförliga till skyfallet i juli. Resultatet korrigerat för jämförelsestörande poster uppgick till 271 mnkr vilket motsvarade 2,3 procent av intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Korrigerat för jämförelsestörande poster ökade verksamhetens nettokostnader med 5,8 procent, dvs samma nivåhöjning som intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning I längden behöver skatteintäkter m m öka minst lika mycket som nettokostnaderna. Uppsala kommun växer även starkt i befolkning och stora investeringar kommer att behöva ske i infrastruktur, bostäder, förskolor, skolor och omsorgsboenden m m. Därtill kommer demografiska förskjutningar med en åldrande befolkning och därmed ökade behov av omsorg samtidigt som andelen förvärvsarbete sjunker.

7.2 Jämförelse med budget och prognos för 2019

Budget- och prognosjämförelse:

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall 2019</i>	<i>Prognos 2019</i>	<i>Budget 2019</i>	<i>Avvikelse utfall/ budget</i>
Verksamhetens intäkter	3 077	2 834	2 583	494
Verksamhetens kostnader	-14 749	-14 668	-14 390	-359
Av- och nedskrivningar	-436	-253	-254	-182
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	<i>-12 108</i>	<i>-12 086</i>	<i>-12 060</i>	<i>-47</i>
Skatteintäkter	10 958	10 946	10 906	52
Statsbidrag och utjämning	1 423	1 424	1 424	-1
Finansiella intäkter	324	208	222	102
Finansiella kostnader	-122	-190	-202	80
<i>Resultat</i>	<i>475</i>	<i>302</i>	<i>288</i>	<i>186</i>

Större resultatavvikelse i verksamhetens nettokostnader i förhållande till budget och prognos:

- Nedskrivning mark Ulleråker -191 mnkr

I förhållande till budget:

- Pensionskostnader, systembyte KPA ca +60 mnkr
- Nettoresultat från exploateringsverksamhet ca +135 mnkr

För skatteintäkter, statsbidrag och utjämning är det slutliga utfallet 51 mnkr bättre än budget.

Finansnettot är 182 mnkr bättre än budget, vilket till största delen förklaras av vinst vid försäljning av andelar i BRF Leopold, +134 mnkr.

Redogörelse för ekonomiskt utfall i KS och nämnder ges i avsnitt 12 nedan.

7.3 Sammanställd resultaträkning

Kommunkoncernens utfall 2019 i jämförelse med 2018:

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	<i>Not</i>	<i>2019</i>	<i>2018 omräknad</i>	<i>2018 i ÅR för 2018</i>
Verksamhetens intäkter		5 305	5 224	5 224
Verksamhetens kostnader	1	-15 738	-15 139	-15 067
Avskrivningar	2	-1 256	-951	-1 017
Verksamhetens nettokostnader		-11 689	-10 866	-10 860
Skatteintäkter		10 958	10 515	10 515
Generella statsbidrag och utjämning		1 423	1 189	1 189
Verksamhetens resultat		693	838	844
Finansiella intäkter		157	27	27
Finansiella kostnader		-215	-237	-237
Resultat efter finansiella poster		625	629	634
Skatt	1			-72
Årets resultat	2	635	629	563

- 1) Med den nya lag om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, ska den inkomstskatt som uppstår som kostnad i de kommunägda bolagen redovisas som del av verksamhetens kostnader i koncernredovisningen.
- 2) Från och med 2019 tillämpar kommunen komponentmetoden för avskrivning av bolagens byggnader. I och med det har de avskrivningar som redovisades förra året räknats om så att resultaträkningarna för 2018 och 2019 följer samma principer. I den omräknade resultaträkningen för 2018 är avskrivningarna 66 mnkr lägre än vad som redovisades i årsredovisningen för 2018.

Kommunkoncernens resultat på 635 mnkr är 160 mnkr högre än kommunens resultat på 475 mnkr. Bolagskoncernen Uppsala Stadshus AB med dotterbolag redovisar ett resultat på +167 mnkr. Största bidrag till kommunkoncernens och bolagskoncernens resultat kommer från Uppsalahem med ett resultat efter finansiella poster på +289 mnkr.

8 Balansräkning

8.1 Kommunens balansräkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk analys per 2019-12-31 i jämförelse med 2018 och 2017.

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>
Anläggningstillgångar	23 612	20 658	17 006
Omsättningstillgångar	5 716	5 542	4085
<i>Summa tillgångar</i>	<i>29 328</i>	<i>26 200</i>	<i>21 091</i>
Eget kapital	9 672	9 213	8 196
Avsättningar	1 158	1 074	966
Långfristiga skulder	13 153	10 268	7 982
Kortfristiga skulder	5 345	5 645	3 946
<i>Summa eget kapital, avsättningar o skulder</i>	<i>29 328</i>	<i>26 200</i>	<i>21 091</i>
Ej skuldförda pensionsförbindelser	3 752	3 883	3 993
Eget kapital inkl ej skuldförda pensionsförbindelser	5 920	5 330	4 203
Likviditet	1,07	0,98	1,04
Likviditet exklusive exploateringsfastigheter	1,01	0,92	1,05
Soliditet enligt balansräkning	0,33	0,35	0,39
Soliditet inklusive pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelse	0,20	0,20	0,20

Balansräkningen påverkades både 2017 och 2018 med väsentliga belopp av den genomlysning och de rättelser i bokföringen som gjordes av projekt i exploateringsverksamheten. Bokförda värden på anläggningstillgångar, omsättningstillgångar och eget kapital ökade. I början av 2019 genomfördes de avslutande rättningarna i bokföringen, med relativt små beloppsmässiga effekter. År 2019 och 2018 är därför jämförbara. Den stora ökningen av anläggningstillgångar och långfristiga skulder beror till största delen på utlåning till de kommunägda bolagen och motsvarande inlåning. I bolagen har medlen använts till investeringar.

Likviditetstalet ligger fortsatt omkring 1,0. I de flesta sammanhang brukar man utgå ifrån att omsättningstillgångarna bör vara minst lika stora som de kortfristiga skulderna, dvs likviditetstalet bör vara minst 1,0.

Kommunens likviditets- och soliditetstal ligger på nivåer som i jämförelse med andra kommuner är rimliga. Med hänsyn till att framför allt stora delar av fastighetsförvaltningen sker i kommunägda bolag är det dock nyckeltalen i kommunkoncernen som är mest relevanta att analysera.

8.2 Sammanställd balansräkning

Nedan redovisas en ekonomisk jämförelse mellan 2019 och 2018.

Belopp i miljoner kronor	Not	2019-12-31	2018-12-31 omräknad	2018-12-31 i ÅR 2018
Anläggningstillgångar	1	32 431	29 999	29 596
Omsättningstillgångar		2 166	2 208	2 209
Summa tillgångar		34 597	32 207	31 805
Eget kapital	1	10 314	9 689	9 287
Avsättningar		1 658	1 500	1 500
Långfristiga skulder		15 366	13 221	13 221
Kortfristiga skulder		7 259	7 798	7 798
Summa eget kapital, avsättningar o skulder		34 597	32 207	31 805
Ej skuldförda pensionsförbindelser		3 752	3 883	3 883
Eget kapital inkl ej skuldförda pensionsförbindelser	1	6 562	5 806	5 404
Likviditet		0,30	0,28	0,28
Soliditet enligt balansräkning	1	0,30	0,30	0,29
Soliditet inklusive pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelse	1	0,19	0,18	0,17

Kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtaganden som ansvarsförbindelser har ökat med 1 procentenheter, som effekt av årets resultat. Genom att soliditeten de senaste åren ökat inte bara genom goda resultat utan även genom rättelser och ändrade redovisningsprinciper bör målnivån för soliditeten höjas.

9 Investeringar

Årets investeringar uppgick till 3 690 mnkr (förra året 3 610 mnkr) i kommunkoncernen varav bolagen stod för 2 834 mnkr (2 906 mnkr) och kommunen 868 mnkr (718 mnkr).

Bland större investeringar i kommunen märks KS med 230 mnkr och GSN med 197 mnkr.

Kommunkoncernens investeringsbehov de kommande åren är en stor utmaning, inte minst finansiellt. För 2019 var självfinansieringsgraden ca 50 procent mot drygt 40 procent året innan.

Beslut har fattats att avyttra ett antal kommunägda fastigheter. Försäljningsprocess pågår och ett första avtal har träffats. Avyttringen av fastigheter avser att bidra till finansieringen av kommande investeringar.

10 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen beskriver hur verksamhet och investeringar har finansierats samt hur de har inverkat på kommunens likviditet. Av kassaflödesanalysen för 2019 framgår bland annat att kommunen investerat för 738 mnkr (förra året 880 mnkr) och att finansieringsverksamheten gett ett netto inflöde på 41 mnkr (förra året 650 mnkr). Löpande verksamhet har gett ett positivt kassaflöde med 706 mnkr (förra året -2 mnkr). Likvida medel har ökat med 9 mnkr.

Koncernen har investerat för 3 481 mnkr. Netto har dessa investeringar utöver kassaflödet från löpande verksamhet på +2 063 mnkr finansierats med extern upplåning på 1 421 mnkr. Likvida medel har ökat med 4 mnkr.

11 Pensionsåtaganden som ansvarsförbindelser

Största post bland ansvarsförbindelser är den del av pensionsförpliktelse som inte tas upp som skuld. Posten uppgår i årsredovisningen för 2019 till 3 752 mnkr och har minskat med 131 mnkr jämfört med årsredovisningen för 2018.

Kommunen har avsatt medel till en pensionsstiftelse i syfte att användas för framtida pensionsbetalningar. Per 2019-12-31 hade avsättning till stiftelsen skett med 657 mnkr och marknadsvärdet på placeringarna uppgick då till 805 mnkr. Som en effekt av Coronapandemin har börskurser sjunkit kraftigt i början av 2020 vilket påverkat även denna stiftelses innehav. Kommunen gör bedömningen att marknadsvärdet på kommunens placeringar i stiftelsen i början av april fortfarande överstiger anskaffningsvärdet.

12 Driftsredovisning

12.1 Utfall på nämndnivå med prognosjämförelse

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	<i>Utfall 2019</i>	<i>Prognos 2019</i>	<i>Budget 2019</i>	<i>Avvikelse Utfall/ Budget</i>
Kommunstyrelsen	345	422	487	142
Valnämnden	6	6	6	0
Gatu- och samhällsmiljönämnden	519	511	472	-47
Plan- och byggnadsnämnden	81	74	74	-7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	24	23	24	0
Räddningsnämnden	160	161	161	1
Namngivningsnämnden	1	2	2	0
Utbildningsnämnden	5 108	5 166	5 172	65
Arbetsmarknadsnämnden	718	723	723	5
Kulturnämnden	344	345	346	2
Idrotts- och fritidsnämnden	284	287	289	5
Äldrenämnden	1 856	1 860	1 848	-8
Omsorgsnämnden	1 677	1 688	1 618	-60
Socialnämnden	763	765	738	-25
Överförmyndarnämnden	21	21	23	2
Finansförvaltningen				399
<i>Summa</i>	<i>11 907</i>	<i>12 053</i>	<i>11 983</i>	<i>475</i>

Större positiva avvikelser från budget redovisas för kommunstyrelsen med 142 mnkr och utbildningsnämnden 65 mnkr. Större negativa avvikelser redovisas av gatu- och samhällsmiljönämnden med -47 mnkr, omsorgsnämnden -60 mnkr och socialnämnden -25 mnkr.

Enskilda större poster, som avviker från budget:

Nettoresultat exploatering	+135	KS
Nedskrivning markvärde Ulleråker	-191	KS
Försäljning bostadsrätter	+134	KS
Pensionskostnad, nytt system KPA	+60	Finansförvaltningen
Skatteintäkter/generella statsbidrag	+51	Finansförvaltningen

Redogörelser för respektive nämnds ekonomiska utfall lämnas nedan.

12.2 Nämndvis uppföljning av ekonomi och uppdrag

Fullmäktige har i dokumentet Mål och budget 2019-2021 fastställt nio inriktningsmål och 116 uppdrag som syftar till att nå de nio målen. För bedömning av om målen nås har fastställts totalt 71 indikatorer, med olika indikatorer för olika mål.

En redovisning av utfallet för dessa indikatorer ges i årsredovisningen. Inriktningsmålen är långsiktiga och indikatorerna används för att mäta om KS och nämnderna rör sig i rätt riktning för att nå de långsiktiga målen, inte för att mäta måluppfyllelsen för ett enskilt år.

I den modell kommunen använder för bedömning av måluppfyllelse vägs även in hur KS och nämnderna arbetar med sina uppdrag.

Revisorerna kan i sin prövning av ansvarsfrihet använda samma modell. Revisorerna har dock enligt KL 12 kap 2§ även uppgiften att bedöma om *resultaten* i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de mål fullmäktige beslutat. Bedömningen ska gälla uppnådda resultat, inte de insatser som gjorts.

I den utvärdering revisorerna gör måste därför bedömningen av måluppfyllelse respektive uppdragsutförande enligt vår uppfattning hållas isär. Uppdrag kan bli utförda enligt plan utan att de leder till måluppfyllelse.

Med den utvärdering som görs i årsredovisningen av trender för verksamhetsmålen kan en objektiv utvärdering av resultaten för det enskilda året 2019 inte göras. En indikator kan trendmässigt röra sig mot målet trots att den rör sig i fel riktning under året 2019. Revisorernas uppgift är dock inte att *fastställa* utan *bedöma* om resultaten är förenliga med målen.

I efterföljande avsnitt redovisar vi en nämndvis uppföljning av ekonomi och uppdrag utifrån redovisningen i årsredovisningen.

Färgförklaring till uppföljningen av uppdrag:

Blå = uppdraget är genomfört

Grön = arbetet med uppdraget går enligt plan

Gul = arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan

Röd = Uppdraget genomförs ej

Vi använder samma färgskala som kommunen i årsredovisningen.

12.2.1 Kommunstyrelsen

Utfall i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	2	2	66
Infrastruktur, skydd m m	-19	39	235
Fritid och kultur	1	3	16
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	-2	-2	0
Vård och omsorg	-3	-3	0
Affärsverksamhet	150	10	0
Kommunledning och gemensamma verksamheter	13	14	170
Totalt	142	64	487

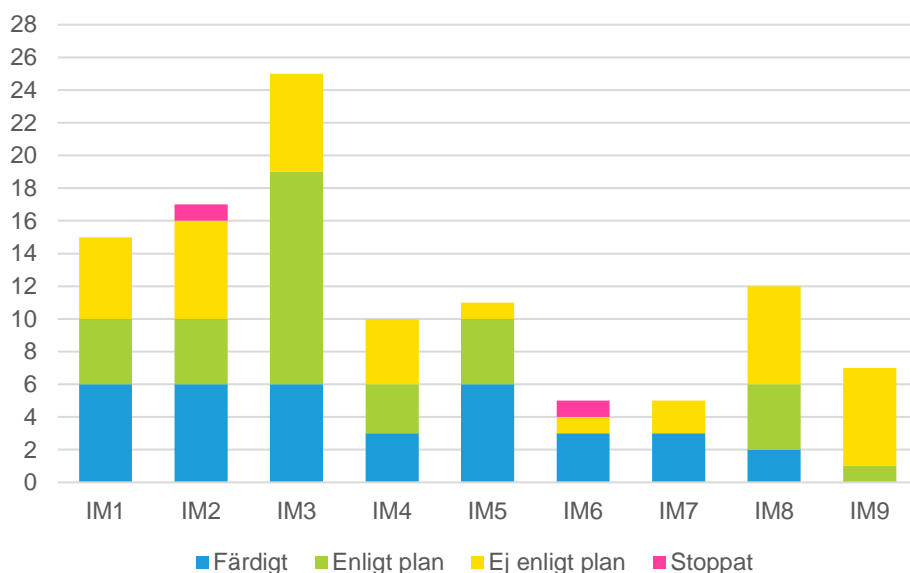
Kommentarer

Större avvikelser mot budget:

- *Kommunledning* redovisar ett överskott med 52 mnkr. En stor del förklaras av att obudgeterade externa medel erhållits avseende delar i handlingsplan Gottsunda.
- *Stadsbyggnad* redovisar ett överskott på 89 mnkr. I överskottet ingår flera jämförelsestörande poster som del av *mark- och exploateringsverksamheten*;
 - o Markförsäljningar med nettoresultat på 228 mnkr, vilket är 181 mnkr högre än budget
 - o Nedskrivning av markvärdet i Ulleråkerprojektet -191 mnkr
 - o Ombokningar som följd av kvalitetssäkring av exploateringsredovisningen, -23 mnkr
- *Stadsbyggnad* har även en stora avvikande post inom *fastighetsverksamheten*;
 - o Avyttringen av bostadsrätter till Brf Leopold gav ett överskott på 137 mnkr

Kommunstyrelsens verksamheter i övrigt redovisar ett mindre överskott genom att förfogandemedel inte nyttjats i budgeterad omfattning, högre volymer och intäkter inom måltidsservice under gemensam service och ett mindre överskott i driften av fastighetsverksamheten.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Kommunstyrelsen har blivit färdig med 35 av 107 uppdrag under 2019. Ytterligare 33 uppdrag pågår enligt plan medan 37 uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. Två uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden.

12.2.2 Gatu- och samhällsmiljönämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

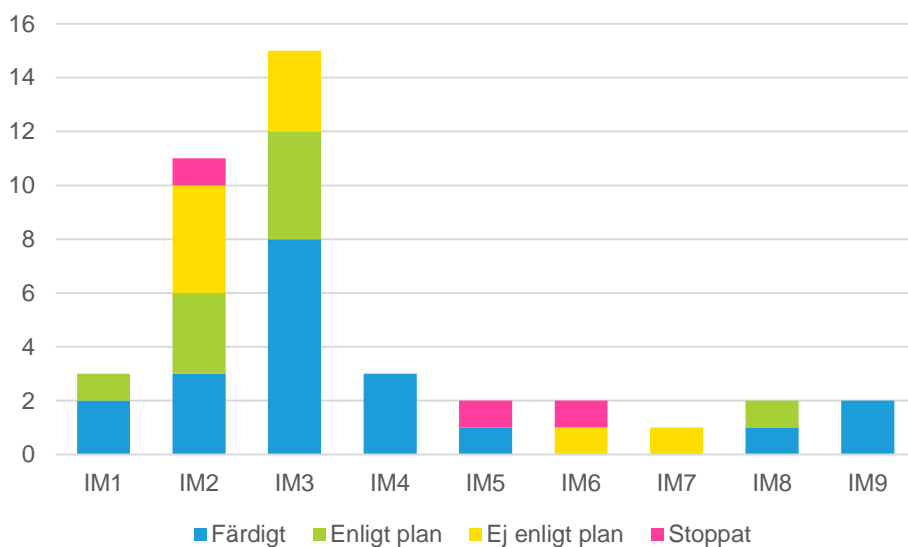
Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	0	0	1
Infrastruktur, skydd m m	-40	-26	336
Vinterväghållning	-3	-12	75
Färdtjänst/riksfärdtjänst	-2	0	59
Affärsverksamhet	-1	-1	0
Totalt	-47	-39	472

Kommentarer

Större avvikelser mot budget:

- Genomgång av exploateringsprojekt har gett intäkter på ca 10 mnkr och ökade avskrivningskostnader på ca 20 mnkr
- Genomgång av pågående investeringar har lett till att 19 mnkr bokförts som kostnad, till största delen Uppsalapaketet med 14 mnkr
- Projektkostnader avseende utredningskostnader för planer och program samt lantmäteriförrättningar har kostnadsförts med ca 5 mnkr. Denna typ av kostnader har tidigare räknats som investeringar.
- Kostnad gällande kreditivränta på ca 4 mnkr
- Kostnader för vinterväghållning blev 3 mnkr högre än budget

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har helt genomfört 20 av 41 uppdrag. Nio uppdrag pågår enligt plan medan nio är försenade. Tre uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden.

Av försenade uppdrag bedöms de flesta färdigställas under 2020.

12.2.3 Valnämnden

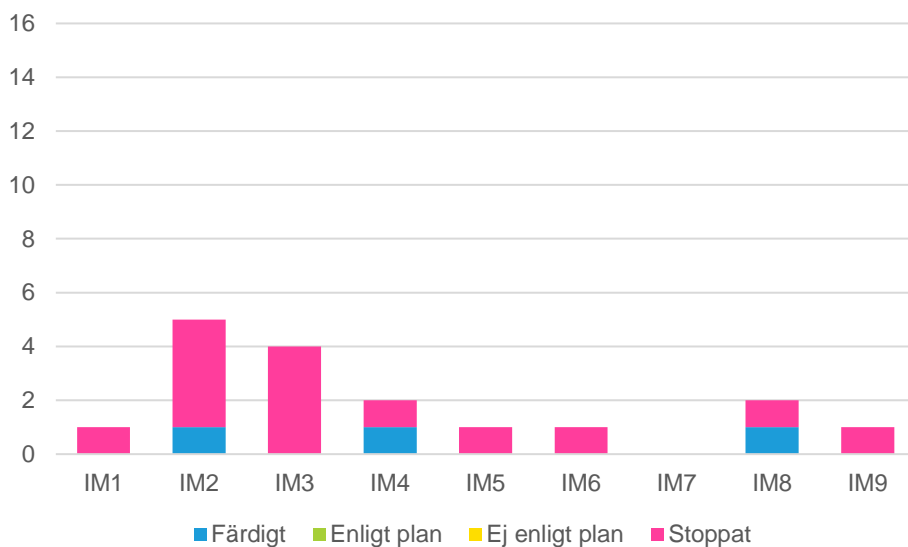
Utfall i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	0,1	0,1	5,9
Totalt	0,1	0,1	5,9

Kommentarer

Det ekonomiska utfallet ligger nära budget och föranleder ingen ytterligare kommentar.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Valnämnden har blivit färdig med tre av 17 uppdrag under året. Övriga 14 uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområde.

12.2.4 Plan- och byggnadsnämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

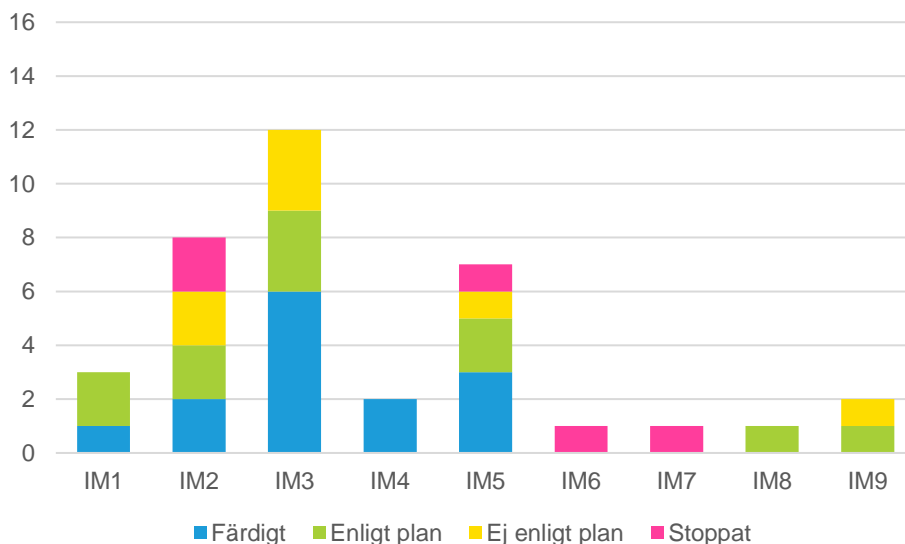
Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget
	2019	2019	2019
Politisk verksamhet	0	0	2
Infrastruktur, skydd m m	-9	0	36
Ordinärt boende, äldre	-1	0	22
Ordinärt boende, funktionsnedsättning	3	0	14
Totalt	-7	0	74

Kommentarer

Underskottet har uppkommit genom ändrade redovisningsprinciper;

- En avsättning på 6 mnkr har gjorts för att reservera medel för fattade beslut som ännu ej betalats ut
- Intäkterna från bygglov och byggnadsinspektion har periodiserats för att nå bättre samstämmighet mellan finansiering och arbetsinsats.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har blivit färdig med 14 av 37 uppdrag under 2019. Elva uppdrag följer plan medan sju är försenade. Fem kommer inte att utföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden. Av de uppdrag som är försenade bedöms de flesta bli färdiga 2020.

12.2.5 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

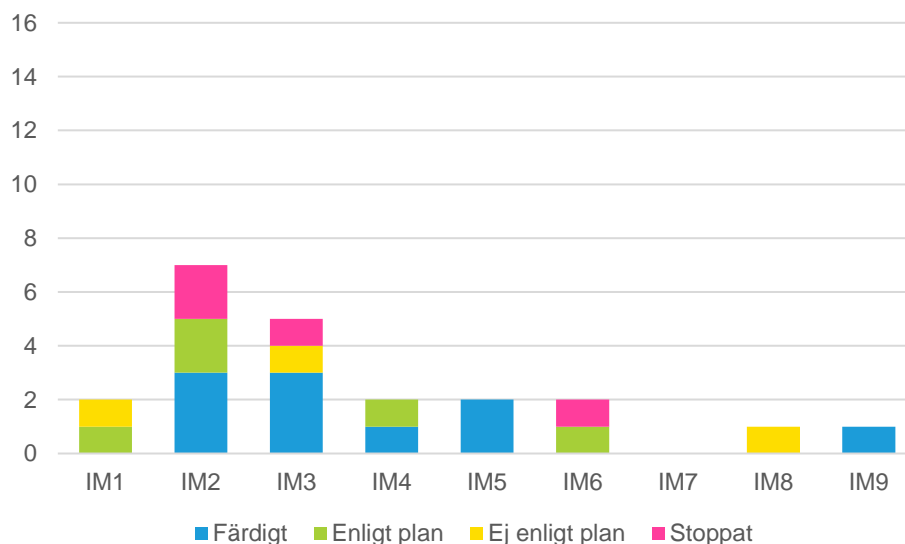
Utfall i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	-0,5	-0,3	1,2
Infrastruktur, skydd m m	0,7	1,0	22,7
Fritid, övrigt	0,1	0,1	0,1
Totalt	0,3	0,7	24,0

Kommentarer

Nämndens utfall ligger nära budget. Överskottet avser framför allt EU-bidrag.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har blivit färdig med 10 av 22 uppdrag under 2019. Fem uppdrag löper enligt plan medan tre är försenade. Fyra kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamheter. Nämnden redovisar inte när de försenade uppdragen bedöms färdigställas.

12.2.6 Räddningsnämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

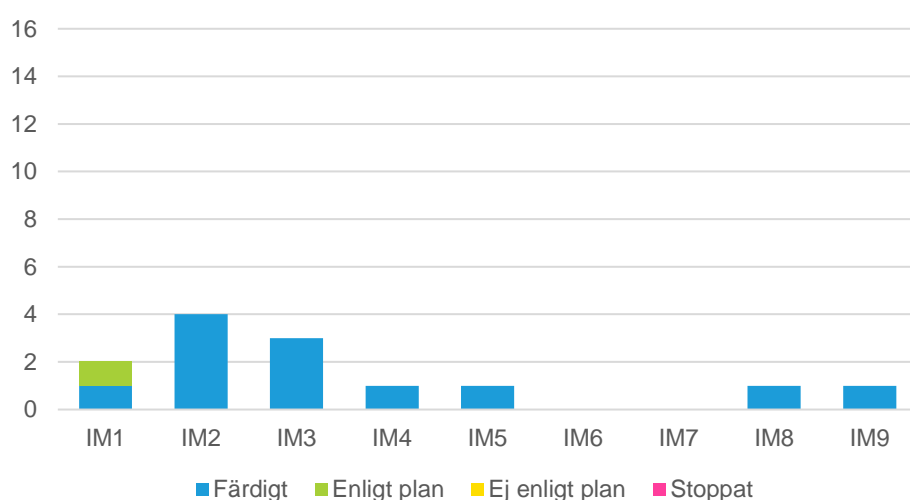
Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	0	0	1
Infrastruktur, skydd stadsbyggnad m m	1	0	160
Totalt	1	0	161

Kommentarer

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner och där Uppsala kommun är värdkommun.

Det positiva resultatet har uppkommit genom arbete för att få en ekonomi i balans. Bland annat minskade lönekostnaderna under andra halvåret med 3 mnkr jämfört med första halvåret genom bättre personalplanering och anställningsstopp.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har blivit färdig med tio av 13 uppdrag under året. Övriga tre uppdrag genomförs som planerat.

12.2.7 Namngivningsnämnden

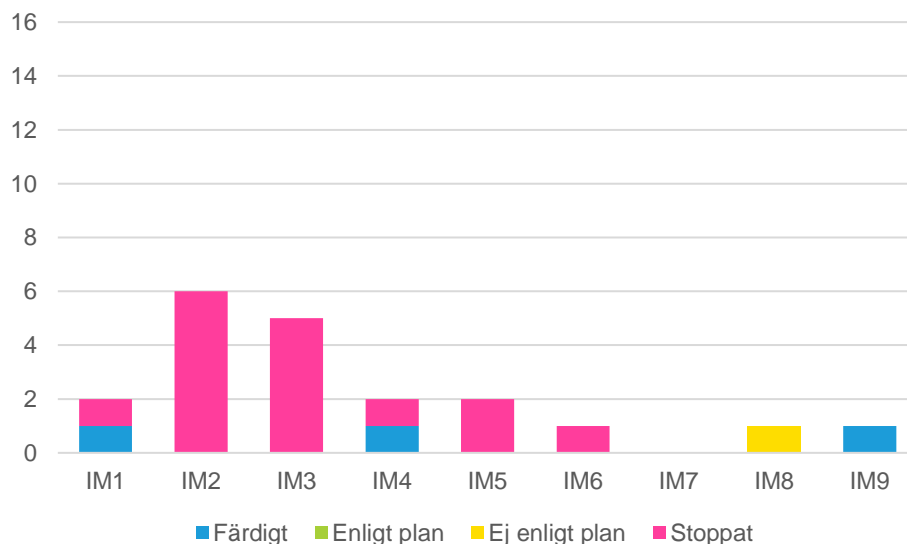
Utfall i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	-0,3	-0,4	0,4
Infrastruktur, skydd m m	0,4	0,4	1,2
Totalt	0,1	0,0	1,6

Kommentarer

Det ekonomiska utfallet ligger nära budget. Avvikelser består av lägre kostnader för annonsering och lägre sammanträdesarvoden än förväntat.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har blivit färdig med tre av 20 uppdrag under 2019. Ett uppdrag är försenat och 16 uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden. Det försenade uppdraget beräknas bli färdigt under 2020.

12.2.8 Utbildningsnämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

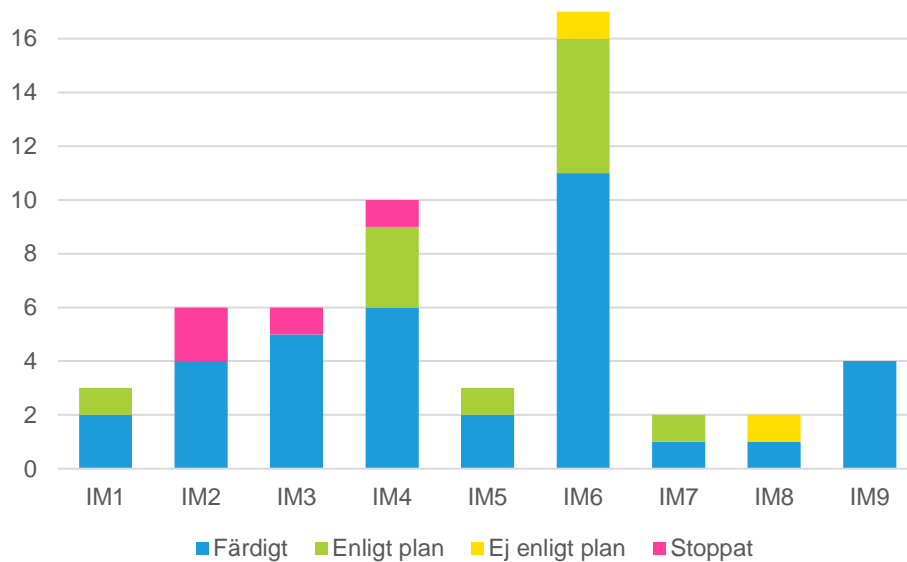
Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget
	2019	2019	2019
Politisk verksamhet	0	0	3
Förskoleverksamhet	16	4	1 532
Grundskola, förskoleklass och skolbarnsomsorg	48	19	2 648
Grundsärskola	0	-2	105
Gymnasieskola	-1	-14	831
Gymnasiesärskola	1	-1	53
Övriga verksamheter	0	1	0
Totalt	65	6	5 172

Kommentarer

Det ekonomiska överskottet har uppkommit framför allt genom:

- Högre statsbidrag än budgeterat, framför allt bidrag för likvärdig skola i grundskola samt för mindre barngrupper i förskola
- Något högre interkommunala intäkter och föräldraavgifter än budgeterat.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har blivit färdig med 36 av 53 uppdrag under 2019. Elva uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och fyra uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden.

12.2.9 Arbetsmarknadsnämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

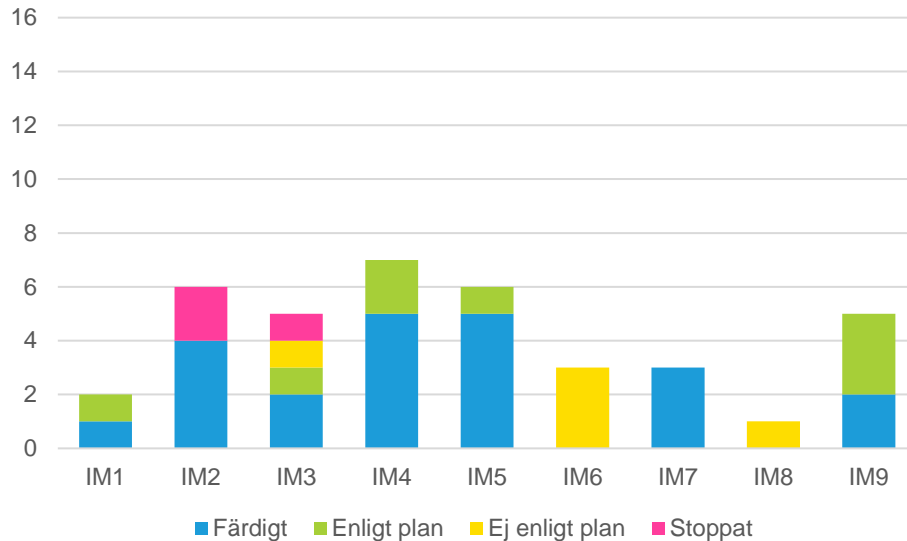
<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall</i> 2019	<i>Prognos</i> 2019	<i>Budget</i> 2019
Politisk verksamhet	0	0	2
Infrastruktur, skydd m m	0	0	7
Kultur, övrigt	0	0	2
Grundläggande vuxenutbildning	1	1	24
Gymnasial vuxenutbildning och påbygg- nadsutbildning	0	-2	73
Svenska för invandrare	0	3	69
Ekonomiskt bistånd	-39	-29	395
Flyktingmottagande	31	17	8
Arbetsmarknadsåtgärder	9	9	142
Övriga verksamheter	0	0	0
Totalt	5	0	723

Kommentarer

Underskottet för ekonomiskt bistånd har uppkommit i ökade kostnader för försörjningsstöd. Orsaker är längre bidragstider, ökat antal större hushåll samt avslutade statliga etableringsstöd för nyanlända.

Flyktingmottagandets överskott på 31 mnkr förklaras av att schablonintäkterna är högre än budgeterat.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har blivit färdig med 22 av 38 uppdrag under 2019. Åtta uppdrag löper på enligt plan. Fem uppdrag är försenade och tre uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden. De försenade uppdragen uppges vara knutna till att verksamhet flyttats till Utbildnings- och jobbcenter i Boländerna.

12.2.10 Kulturnämnden

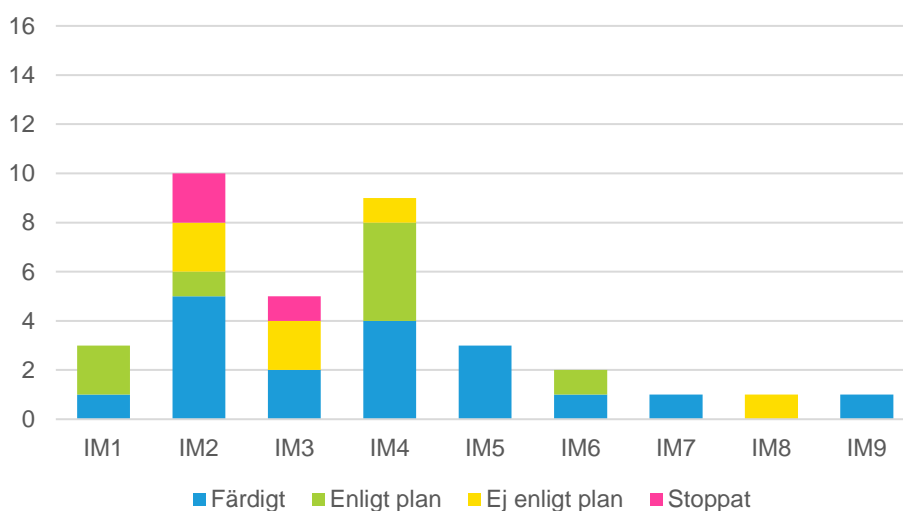
Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	0	0	2
Infrastruktur, skydd m m	4	1	2
Bibliotek	-4	-1	94
Musikskola/kulturskola	-1	0	44
Kultur, övrigt	-5	2	88
Fritidsgårdar	3	0	41
Fritid, övrigt	5	-1	45
Öppen fritidsverksamhet	1	0	31
Grundskola	0	0	0
Totalt	2	1	346

Kommentarer

Nämnden har inga större enskilda avvikelser från budget.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har blivit färdig med 18 av 35 uppdrag under 2019. Åtta uppdrag löper på enligt plan. Sex uppdrag är försenade och tre uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden. De försenade uppdragen bedöms bli färdiga under 2020.

12.2.11 Idrotts- och fritidsnämnden

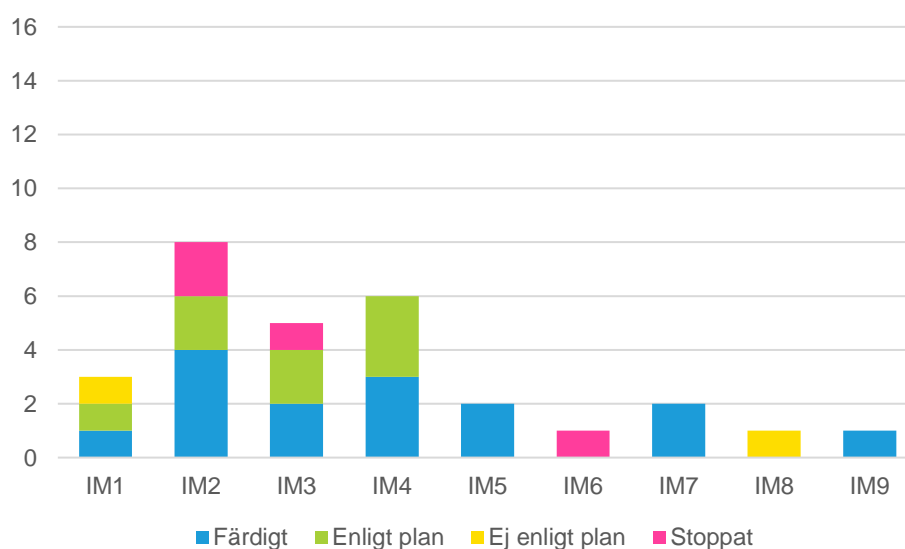
Resultat i jämförelse med budet och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	0	0	1
Fritid och kultur	6	2	288
Totalt	5	2	289

Kommentarer

Resultatet har uppkommit genom ökade intäkter för bokning och uthyrning av idrottsanläggningar samt lägre kostnader för avskrivningar och ränta.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har färdigställt 15 av 29 uppdrag under året. Åtta uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade och fyra uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden. De försenade uppdragen bedöms bli färdiga 2020.

12.2.12 Äldrenämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

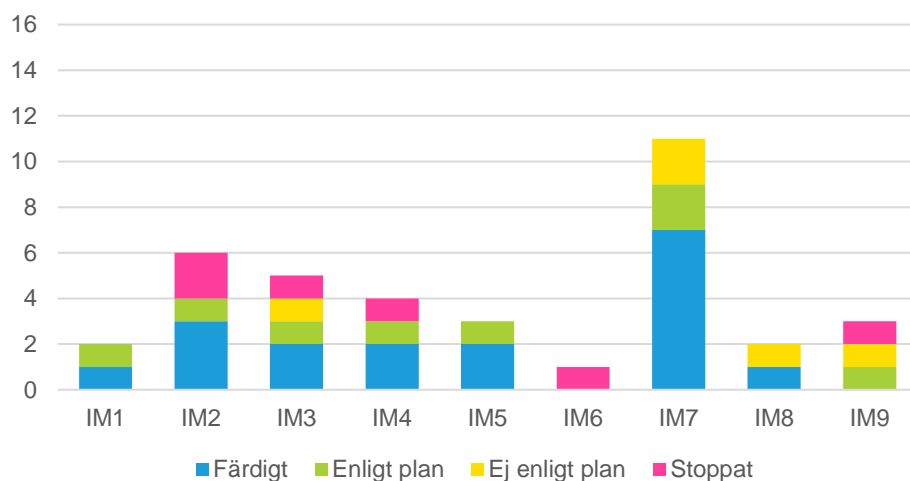
Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget
	2019	2019	2019
Politisk verksamhet	0	0	1
Öppen verksamhet	3	2	66
Ordinärt boende	29	28	788
Särskilt boende	-39	-41	993
Totalt	-8	-11	1 848

Kommentarer

Nämnden lyfter fram följande förklaringar till större budgetavvikelser:

- Flytt av medel (kommunbidrag) gjordes inför 2019 från särskilt boende till ordinärt boende för att nå bättre följsamhet mot verksamheternas kostnader. År 2018 redovisade ordinärt boende ett underskott på -33 mnkr och särskilt boende ett överskott på +26 mnkr.
- Kostnader i samband med övertaganden av vårdboenden från extern regi.
- Lägre externa intäkter (taxor och avgifter) än budgeterat.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har färdigställt 18 av 37 uppdrag under 2019. Fem uppdrag är försenade och sex uppdrag kommer inte att genomföras då de inte berör nämndens verksamhetsområden. Flertalet försenade uppdrag bedöms nås under 2020.

12.2.13 Omsorgsnämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	-1	-1	2
Ordinärt boende, äldre	9	9	18
Särskilt boende, äldre	0	-1	71
Öppen verksamhet, funktionsnedsättning	-6	-5	32
Ordinärt boende, funktionsnedsättning	7	9	183
Särskilt boende, funktionsnedsättning	-36	-39	151
LSS och assistansersättning	-32	-43	1 162
Totalt	-60	-70	1 618

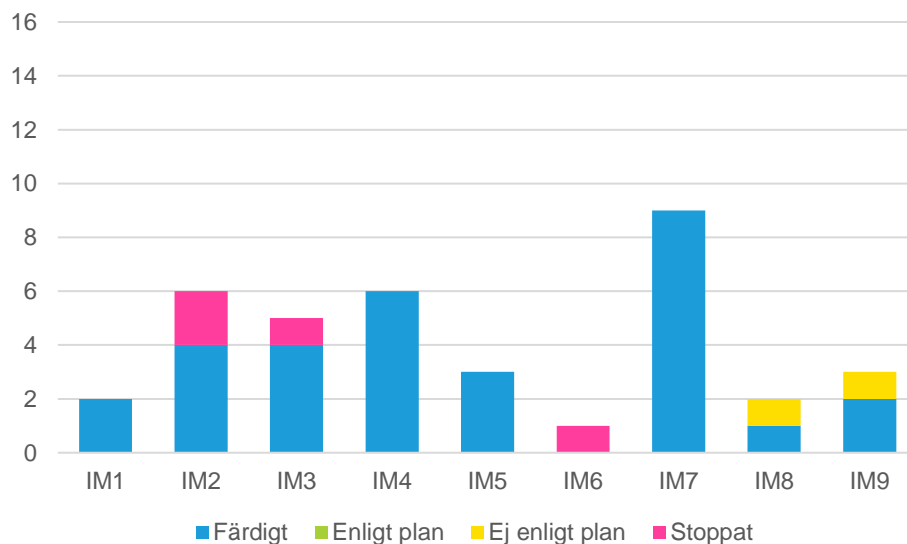
Kommentarer

Förklaringar till budgetavvikelser:

- Volymökning personlig assistans -13 mnkr
- Omställningskostnader personlig assistans -14 mnkr
- Övertagande av särskilt boende pga allvarliga kvalitetsbrister hos privat utförare -10 mnkr
- Ej uppnådda effektiviseringar m m -23 mnkr

Nämnden arbetar med ett antal fokusområden för ekonomi i balans inklusive kostnads-kontroll.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har blivit färdig med 31 av 37 uppdrag. Två uppdrag är försenade och fyra kommer inte att utföras då de inte tillhör nämndens verksamhetsområden. De försenade uppdragen bedöms bli färdiga 2020.

12.2.14 Socialnämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	-1	-1	5
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	-22	-17	185
Barn- och ungdomsvård	-21	-14	514
Familjerätt och familjerådgivning	-1	-1	18
Flyktingmottagande	19	7	17
Totalt	-25	-26	738

Kommentarer

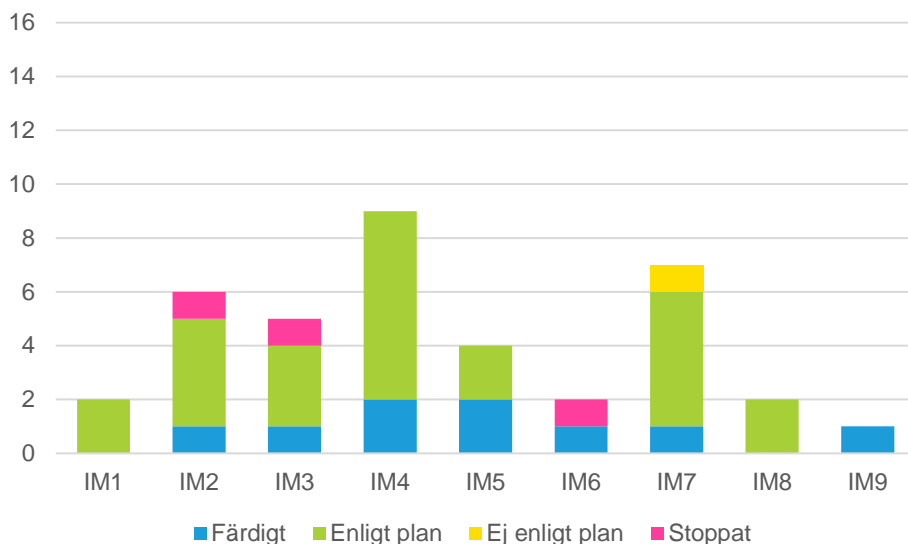
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna: Antalet vårddygn i insatserna hem för vård eller boende och stödboende har ökat, både genom ökade behov och genom en högre grad av komplicerade ärenden.

Barn- och ungdomsvård: Verksamheten har ett högt inflöde av ärenden och höga volymer av insatser. Ensamkommande barn och ungdomar som är svenska medborgare har flyttats till verksamheten och ger ett underskott på 5 mnkr. Ett beviljat bidrag från Migrationsverket som inte betalas ut då verkets budget överstigits påverkar resultatet negativt med 7 mnkr.

Flyktingmottagande: Som förklaringar till överskottet uppges omställningsarbete, intäkter från föregående år och flytten av ensamkommande barn och ungdomar som är svenska medborgare till *Barn- och ungdomsvård*.

En åtgärdslista har tagits fram för insatser under 2020 som ska förbättra resultatet under 2020, bland annat effektivare myndighetsutövning.

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden har genomfört och slutfört nio av 38 uppdrag, medan 25 pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat medan tre inte kommer att genomföras då de inte hör till nämndens verksamhetsområden.

Nämnden anser sig bättre kunna bidra till mål 1 jämställd och hållbar ekonomi och mål 7 äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.

12.2.15 Överförmyndarnämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Politisk verksamhet	-5	-4	14
Flyktingmottagande	8	6	9
Totalt	3	2	23

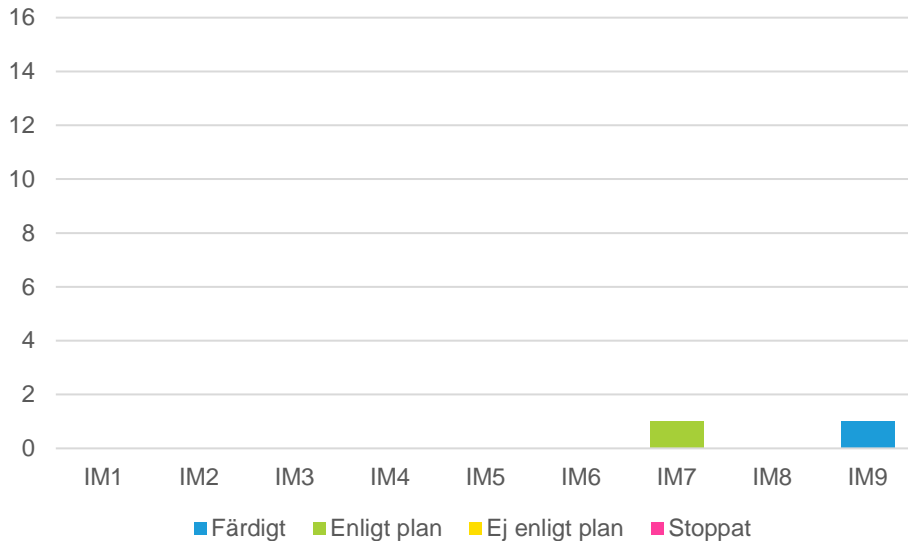
Kommentarer

Överskottet har uppkommit genom färre ärenden för ensamkommande barn och lägre kanslikostnader samt ett bidrag från Migrationsverket på 0,7 mnkr som avser 2018.

Uppsala kommun
2019
KPMG AB
2020-04-17

Uppdragsuppföljning

Kommentarer

Nämnden arbetar med de mål och uppdrag som gemensamt beslutats av ägarkommunerna. Av två uppdrag har ett färdigställts och ett följer plan.

KPMG, dag som ovan

Bo Ädel

Bo Ädel
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor